

Brussel,

25 -02- 2019

- Aan mevrouwen en de heren
Provinciegouverneurs
- Aan de Minister-President van het Brussels
Hoofdstedelijk Gewest
- Aan mevrouwen en de heren, leden van het
College van Burgemeester en Schepenen (aan
de Dienst Verkiezingen)

**Gelijktijdige Europese, federale en regionale verkiezingen van zondag 26 mei 2019.
Nota betreffende de procedures voor het doorsturen van de kiezerslijsten.****Ons kenmerk:** 3555520**Uw contactpersoon:**Trannoy Régis (F)
Leliaert Isabel (N)
Call Center**T:**

02 518 21 89

02 518 21 31

E-mail:verkiezingen@rrn.fgov.be
callcenter.rrn@rrn.fgov.be

Mijnheer de Minister-President,	Mevrouw de Gouverneur,	Mevrouw de Burgemeester,
	Mijnheer	Mijnheer

Ik heb de eer u hierbij wat informatie te bezorgen met betrekking tot de procedures voor het doorsturen van de kiezerslijsten naar de Provinciegouverneurs¹, naar de kantonhoofdbureaus en naar de voorzitters van de stembureaus.

Met het oog op de gelijktijdige verkiezingen van 26 mei 2019 zal het College van Burgemeester en Schepenen² op **1 maart 2019** de kiezerslijst opstellen.

Deze kiezerslijst moet vervolgens doorgestuurd worden naar verschillende instanties³. De wet van 17 november 2016 tot wijziging van het Kieswetboek en de wet van 23 maart 1989 betreffende de verkiezing van het Europese

¹ Bij het lezen van dit document moet begrepen worden dat de taken uitgevoerd door de provinciegouverneur, in de agglomeratie van Brussel-Hoofdstad uitgevoerd worden door de Minister-President van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

² Bij het lezen van dit document moet begrepen worden dat het "College van Burgemeester en Schepenen" in het Waals Gewest het "Gemeentecollege" is.

³ In de eerste plaats naar de provinciegouverneur en vervolgens naar de voorzitters van de kantonhoofdbureaus en naar de voorzitters van de stembureaus.

Parlement (Belgisch Staatsblad van 20 december 2016) heeft administratieve vereenvoudigingen aangebracht aan de procedures voor het doorsturen van de kiezerslijsten, met de bedoeling:

- het aantal kopieën "op papier" van de doorgestuurde kiezerslijsten aanzienlijk te beperken;
- de administratieve werklast voor de gemeenten en de provinciegouverneurs te doen dalen;
- de procedure voor het doorsturen van de kiezerslijsten via elektronische weg vlotter te maken.

De belangrijkste bepalingen op dit vlak zijn nu de volgende:

Kieswetboek:

Art. 15. *Uiterlijk⁴ de vijftiende dag vóór die van de verkiezing in het geval bedoeld in artikel 105 of onmiddellijk nadat de in artikel 10 vermeldde kiezerslijst opgemaakt is in het geval bedoeld in artikel 106, zendt het gemeentebestuur langs elektronische weg aan de gouverneur of aan de door hem aangewezen ambtenaar, de lijst van de kiezers verdeeld per afdeling, welke lijst eveneens de Belgische kiezers omvat die in het buitenland verblijven en die voorkomen op een consulaire lijst van kiezers die persoonlijk of bij volmacht in België stemmen. De gouverneur of de door hem aangewezen ambtenaar controleert de overeenstemming van deze lijst met de artikelen 90 en 91 en valideert deze met zijn elektronische handtekening, ten laatste vijftien dagen voor de verkiezing⁵.*

Art. 90. *Wanneer er in de gemeente niet meer dan achthonderd kiezers zijn, vormen zij één enkele stemafdeling. Zijn er meer, dan worden zij ingedeeld in stemafdelingen van ten hoogste achthonderd en ten minste honderdvijftig kiezers.*

Wanneer de stemming anders gebeurt dan aan de hand van een stembiljet, kan de Koning het aantal kiezers per stemafdeling verhogen, zonder dat het aantal ervan echter hoger ligt dan 2.000.

Art. 91. *Met instemming van het college van burgemeester en schepenen deelt de provinciegouverneur of de door hem aangewezen ambtenaar de kiezers per kieskanton in stemafdelingen in en bepaalt de volgorde van de stemafdelingen van elk kanton, waarbij deze stemafdelingen verzameld worden per gemeente van het ambtsgebied van het kanton.*

Met instemming van het college wijst hij voor elke stemafdeling een afzonderlijk stemlokaal aan. Indien het wegens het aantal stemafdelingen noodzakelijk is, kan hij er verscheidene in de lokalen van eenzelfde gebouw bijeenroepen.

Zijn het college en de provinciegouverneur of de door hem aangewezen ambtenaar het niet eens over de indeling van de kiezers in stemafdelingen of over de keus van de stemlokalen, dan beslist de Minister van Binnenlandse Zaken.

Wat de kieskantons Voeren en Komen-Waasten betreft, worden de bevoegdheden die door de vorige leden toegekend zijn aan de provinciegouverneur of aan zijn afgevaardigde, respectievelijk uitgeoefend door de adjunct-arrondissementscommissaris van Tongeren en de arrondissementscommissaris van Moeskroen.

Art. 93. *Ten minste veertien dagen voor de verkiezingsdag⁶ zendt het college van burgemeester en schepenen of gemeentecollege, tegen ontvangstbewijs, enerzijds aan de voorzitter van het kantonhoofdbureau op elektronische wijze een voor echt verklaard uittreksel van de kiezerslijst, opgemaakt per stemafdeling, en anderzijds, aan elke voorzitter van een stembureau, twee voor echt verklaarde uittreksels uit de lijst van de kiezers die opgeroepen werden om te stemmen in zijn afdeling.*

Ten minste veertien dagen voor de verkiezingsdag bezorgen de colleges van burgemeester en schepenen van de gemeenten Voeren en Komen-Waasten bovendien, tegen ontvangstbewijs, twee bijkomende voor echt verklaarde uittreksels uit de kiezerslijsten, respectievelijk aan de adjunct-arrondissementscommissaris van

⁴ In de praktijk op 1 mei 2019.

⁵ In de praktijk op 11 mei 2019.

⁶ In de praktijk op 12 mei 2019.

Tongeren en de arrondissementscommissaris van Moeskroen, die deze onmiddellijk bezorgen aan de voorzitters van de stembureaus die door de Minister van Binnenlandse Zaken aangewezen werden in toepassing van artikel 89bis.

A. Doorsturen van de kiezerslijst naar de provinciegouverneur

1. In toepassing van de artikelen 90 en 91 van het Kieswetboek controleert de provinciegouverneur het aantal kiezers per stembureau, alsook de nummering van de stembureaus.

In dat kader verstuurt elk gemeentebestuur uiterlijk op 1 mei 2019 (D-25 vóór de verkiezingen) de lijst van de per bureau verdeelde kiezers elektronisch, **in PDF-formaat** naar de Provinciegouverneur. Deze lijst bevat eveneens de Belgische kiezers die in het buitenland verblijven, op een consulaire kiezerslijst voorkomen en persoonlijk of bij volmacht in de gemeente in België stemmen.

(Deze consulaire kiezerslijst zal ook ter beschikking gesteld worden van de gemeenten als bijlage bij de gemeentelijke kiezerslijst.)

BELANGRIJK: om de diensten van FOD Binnenlandse Zaken in staat te stellen onverwijld de nodige geheugendragers te creëren voor de elektronische stembureaus, zullen de gemeenten, die elektronisch stemmen, alle, in dit punt A.1 genoemde acties **ten laatste voor 25 maart 2019** uitvoeren.

Bij de opstelling van deze lijst moeten de bepalingen van de artikelen 90 en 91 van het Kieswetboek nageleefd worden, met name:

- Een stembureau waar op traditionele wijze gestemd wordt, moet minstens 150 kiezers en maximaal 800 kiezers bevatten.
Een stembureau waar elektronisch gestemd wordt, mag maximaal 1300 kiezers tellen.
- De nummering van de stembureaus binnen de gemeente respecteert de volgorde van verdeling van de gemeenten binnen het kieskanton, overeenkomstig de bijlage van het Kieswetboek (zie https://elections.fgov.be/sites/default/files/documents/Art87AnnexeCodeElectoral_TableauxCirc on.Chambre_NF.pdf)
Zie bijlage 2, een gedetailleerde uitleg over de procedure voor de nummering van de stembureaus.

De kiezerslijst die elke gemeente naar de provinciegouverneur moet opsturen, wordt opgemaakt op basis van het als bijlage 1 bijgevoegde model en geregistreerd in PDF-formaat (bestandsnaam: «NaamvandeGemeente_Kiezerslijst_26052019»).

Dit document zal elektronisch verstuurd worden naar de afgevaardigde van de provinciegouverneur op de volgende mailadressen:

Provincie	Mail
Antwerpen	Marie-France.Defre@FDGantwerpen.be
Limburg	federaaltoezicht@limburg.be
Oost-Vlaanderen	sabine.verbanck@ibz.fgov.be
Vlaams-Brabant	verkiezingen@vlaamsbrabant.be

West-Vlaanderen	verkiezingenWVL@ibz.fgov.be
Voeren	yves.jacobs@limburg.be
Brussel-Hoofdstad	verkiezingen@gob.brussels
Waals Brabant	laurent.goffin@gouverneurbw.be
Henegouwen	thierry.lebacq@ibz.fgov.be
Luik	Commissariat.ondissement@provincedeliege.be
Luxemburg	alain.reuter@ibz.fgov.be
Namen	elections@sfgnamur.be
Komen-Waasten	ca.mouscron@skynet.be

Tegelijkertijd moet elke gemeente de nodige gegevens betreffende deze stembureaus invoeren in de computertoepassing MARTINE (module MA3 - Beheer van de informatie van de gemeenten). De provinciaal afgevaardigden van het Rijksregister zullen hierover meer informatie geven.

- Uiterlijk op **11 mei 2019 (D-15 vóórde verkiezingen)** verifieert de gouverneur of de door hem aangewezen ambtenaar de conformiteit van de doorgestuurde lijst met de bepalingen van de artikelen 90 en 91 van het Kieswetboek (zie punt 1).

BELANGRIJK: om de diensten van FOD Binnenlandse Zaken in staat te stellen onverwijld de nodige geheugendragers te creëren voor de elektronische stembureaus, zullen de provinciegouverneurs waarvan de kantons (volledig of gedeeltelijk) elektronisch stemmen, alle, in dit punt A.2 genoemde acties ten laatste voor 5 april 2019 uitvoeren, voor wat betreft deze kantons die (volledig of gedeeltelijk) elektronisch stemmen.

Voor de controle van de door de gemeenten doorgestuurde informatie, meer in het bijzonder wat de naleving van de bepalingen van artikel 90 van het Kieswetboek betreft (aantal kiezers per stembureau), worden de provinciegouverneurs verzocht deze aantallen pragmatisch te bestuderen. Zo kan een kleine overschrijding van het maximale aantal kiezers per bureau aanvaard worden, om bijvoorbeeld de samenstelling van een bijkomend stembureau te vermijden.

Vervolgens zal de gouverneur of de door hem aangewezen ambtenaar deze lijst valideren door het ontvangen PDF-bestand elektronisch aan de hand van de eID te ondertekenen (om een PDF-bestand elektronisch met een eID te ondertekenen, zie: https://helpx.adobe.com/be_fr/acrobat/11/using/signing-pdfs.html -> *Ondertekening van een PDF-bestand met een digitale ID*).

Zodra het PDF-bestand ondertekend is, mailt de afgevaardigde van de gouverneur dit bestand door naar:

- > de betrokken gemeente
- > de Dienst Verkiezingen van de FOD Binnenlandse Zaken, mailadres verkiezingen@rrn.fgov.be.

Tegelijkertijd moet de gouverneur of de door hem aangewezen ambtenaar de door de gemeenten ingevoerde gegevens eveneens valideren in de computertoepassing MARTINE (module MA3 - Informatie van de gemeenten -> Opvolging door de Gouverneur) – dit geldt enkel voor de gemeenten

waarvan de voormelde PDF-lijst elektronisch gevalideerd en ondertekend werd. De provinciaal afgevaardigden van het Rijksregister zullen hierover meer informatie geven.

Deze laatste actie vormt het einde van de validatieprocedure.

B. Doorsturen van de kiezerslijst naar het kantonhoofdbureau en naar de stembureaus

Uiterlijk op **12 mei 2019** verstuurt het College van Burgemeester en Schepenen van elke gemeente de volgende stukken tegen ontvangstbewijs:

- enerzijds naar de voorzitter van het kantonhoofdbureau⁷, op elektronische wijze⁸, **één** exact voor echt verklaard uittreksel van de per stembureau opgestelde kiezerslijsten;
- en anderzijds naar elke voorzitter van een stembureau, twee exacte voor echt verklaarde uittreksels van de lijst van kiezers die in zijn afdeling moeten komen stemmen. Het gaat hier om een verzending van papieren documenten, aangezien de verzending van elektronische bestanden in dit geval onmogelijk is (de desbetreffende lijsten worden in het stembureau gebruikt om de kiezers aan te vinken).

Uiterlijk op **12 mei 2019** versturen de Colleges van Burgemeester en Schepenen van de gemeenten Voeren en Komen-Waasten, tegen ontvangstbewijs, bovendien twee bijkomende exemplaren van de kiezerslijst, respectievelijk naar de adjunct-arrondissementscommissaris van Tongeren en de arrondissementscommissaris van Moeskroen, die deze onmiddellijk doorzenden naar de voorzitters van de stembureaus die door de Minister van Binnenlandse Zaken aangewezen werden in toepassing van artikel 89bis van het Kieswetboek⁹.

Tot slot wens ik u hierbij alvast te bedanken voor de goede samenwerking met de FOD Binnenlandse Zaken in het kader van de organisatie van deze verkiezingen.

Hoogachtend,

Namens de Minister van Veiligheid en Binnenlandse Zaken:

Jacques WIRTZ
Directeur-generaal

⁷ In de kantons waar op traditionele wijze gestemd wordt zal er dus een exact voor echt verklaard uittreksel zijn voor elk van de drie voorzitters van het kantonhoofdbureau (A, B en C). Dit geldt tevens voor de gemengde kantons.

⁸ Om een PDF-bestand elektronisch met een eID te ondertekenen, zie : https://helpx.adobe.com/be_fr/acrobat/11/using/signing-pdfs.html -> *Ondertekening van een PDF-bestand met een digitale ID.*

⁹ Stembureaus respectievelijk gelegen in Heuvelland en Aubel.

3559048